

ผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานผสมผสานการใช้สื่อประสม
ที่มีต่อสมรรถนะด้านผู้เรียนรู้ในรายวิชาคณิตศาสตร์นักสำรวจ เรื่องการวัดปริมาตร
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

The Results of Learning Management by Using Activity-Based Learning
Combined with the Use of Multimedia Affecting Grade 3 Students'
Learning Person Competency in Explorer's Mathematics on Volume
Measurement.

อัษฎายุธ สมพมิตร^{1*} และ ธัชทฤต เทียมธรรม²

Atsadayoot Sompamit^{1*} and Thattharit Thiamtham²

¹ ครูผู้สอน, กลุ่มวิชาสร้างสรรค์การคิด (นักคิดคณิตศาสตร์), โรงเรียนประถมสาธิต มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

¹ Teacher, Creative Thinking Learning Area Mathematics Innovator, PNRU Demonstration Elementary School

² อาจารย์, สาขาวิชาคณิตศาสตร์, วิทยาลัยการฝึกหัดครู, มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

² Lecturer, Program in Mathematics, College of Teacher Education, Phanakhon Rajabhat University.

*Corresponding author, E-mail: atsadayoot2022@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสมรรถนะด้านผู้เรียนรู้ในรายวิชาคณิตศาสตร์นักสำรวจ เรื่องการวัดปริมาตร ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานผสมผสานการใช้สื่อประสม กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 ของโรงเรียนประถมสาธิต มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร จำนวน 2 ห้องเรียน มีนักเรียนทั้งสิ้น 48 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 6 แผน ซึ่งมี 9 คาบ แบบประเมินสมรรถนะด้านผู้เรียนรู้เรื่องการวัดปริมาตร ประกอบด้วย แบบทดสอบ เรื่องการวัดปริมาตร แบบประเมินทักษะการวัดปริมาตร และแบบสังเกตพฤติกรรมความสนใจและการเข้าร่วมกิจกรรม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วยค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีสมรรถนะด้านผู้เรียนรู้ในรายวิชาคณิตศาสตร์นักสำรวจ เรื่องการวัดปริมาตร โดยรวมอยู่ในระดับทำได้แล้ว โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 22.67 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 3.04

คำสำคัญ: สมรรถนะด้านผู้เรียนรู้, การจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน, สื่อประสม, ทักษะการวัด, รายวิชาคณิตศาสตร์นักสำรวจ

Abstract

The objective of this research is to study learner competencies in the subject of Explorer's Mathematics, Volume Measurement for Grade 3 students who receive Activity-Based Learning Management combined with combined Usage of Multimedia. The target group are Grade 3 students that are currently enrolled in the 2nd semester of the academic year 2023 from Phranakhon Rajabhat University Demonstration Elementary School, Consisting of 2 sections, with a total of 48 students. Research instruments consists of 6 lesson plans, accounting to 9 class periods and a learner's competency assessment form, student behavior, interest, and participation.

The results of the research found that students have an achievable level of competency in learning the subject. With a Mean of 22.67 and a standard deviation of 3.04.

Keywords: Learning Person Competency, Activity Based Learning, Multimedia, Measuring skills, Explorer's Mathematics

บทนำ

คณิตศาสตร์มีบทบาทสำคัญยิ่งต่อความสำเร็จในการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เนื่องจากคณิตศาสตร์ช่วยให้นักเรียนมีความคิดสร้างสรรค์ คิดอย่างเป็นระบบมีแบบแผนสามารถวิเคราะห์ปัญหาสถานการณ์ได้อย่างถี่ถ้วนรอบคอบ ช่วยให้คาดการณ์ วางแผน ตัดสินใจ แก้ปัญหา และนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้องเหมาะสมและสามารถนำไปใช้ในชีวิตจริงได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้คณิตศาสตร์ยังเป็นเครื่องมือในการศึกษาทางวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี และศาสตร์อื่น ๆ อันเป็นรากฐานในการพัฒนาทรัพยากรบุคคลของชาติให้มีคุณภาพและพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศให้ทัดเทียมกับนานาชาติ การศึกษาคณิตศาสตร์จึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ทันสมัยและสอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจ สังคม และความรู้ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่เจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็วในยุคโลกาภิวัตน์ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560b)

จะเห็นได้ว่าวิชาคณิตศาสตร์เป็นศาสตร์ที่มีความสำคัญศาสตร์หนึ่ง ซึ่งการศึกษาวิชาคณิตศาสตร์สำหรับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560a) มีเป้าหมายที่ต้องการให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิด หลักการ ทฤษฎีในสาระคณิตศาสตร์ที่จำเป็น พร้อมทั้งสามารถนำไปประยุกต์ได้ มีความสามารถในการแก้ปัญหา สื่อสารและสื่อความหมายทางคณิตศาสตร์ เชื่อมโยง ให้เหตุผล และมีความคิดสร้างสรรค์ มีเจตคติที่ดีต่อคณิตศาสตร์ เห็นคุณค่าและตระหนักถึงความสำคัญของคณิตศาสตร์ สามารถนำความรู้ทางคณิตศาสตร์ไปเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ในระดับการศึกษาที่สูงขึ้น ตลอดจนการประกอบอาชีพ และมีความสามารถในการเลือกสื่อ อุปกรณ์ เทคโนโลยี และแหล่งข้อมูลที่เหมาะสมเพื่อเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ การสื่อสาร การทำงาน และการแก้ปัญหาอย่างถูกต้อง และมีประสิทธิภาพ (สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, 2560)

จากผลการประเมินคุณภาพผู้เรียน (NT) สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2565 ด้านคณิตศาสตร์ในระดับประเทศ พบว่า เรื่องปริมาตรและความจุที่หน่วยเป็นลิตรและมิลลิลิตรมีคะแนน

ร้อยละ 43.15 อยู่ในระดับคุณภาพพอใช้ ซึ่งผลการประเมินเรื่องดังกล่าวของนักเรียนโรงเรียนประถมสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครอยู่ในระดับคุณภาพพอใช้เช่นกัน โดยนักเรียนได้คะแนนเรื่องดังกล่าวร้อยละ 39.76 ต่ำกว่าระดับประเทศ ซึ่งข้อมูลข้างต้นสอดคล้องกับ โชติกา เขียวงาม (2565) ที่กล่าวว่า การวัดปริมาตรนั้น นักเรียนมักสับสนในเรื่องของหน่วยการวัด เนื่องจากมีหน่วยการวัดปริมาตรที่คล้ายคลึงกัน ประกอบกับสาเหตุหนึ่งที่เราพบกันดีว่าทำให้ผู้เรียนไม่ประสบความสำเร็จในการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ คือ นักเรียนขาดความกระตือรือร้นในการเรียน เนื่องจากเนื้อหาไม่มีความน่าสนใจ โดย วรัญญา พลหาร (2564) กล่าวว่า การเรียนการสอนที่ขาดการจัดกิจกรรมไม่ดึงดูดความสนใจนักเรียน ส่งผลให้ไม่เกิดความคงทนในการเรียนรู้ และนักเรียนสับสนเกี่ยวกับหน่วยการวัดปริมาตร

จากเหตุผลข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการพัฒนาสมรรถนะด้านผู้เรียนรู้ รายวิชาคณิตศาสตร์ นักสำรวจ เรื่องการวัดปริมาตร ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ตามหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนประถมสาธิต มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร ด้วยจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน ซึ่งกระบวนการจัดการเรียนรู้เน้นการทำการกิจกรรม การทดลอง การแก้ปัญหาและลงมือปฏิบัติของผู้เรียนของผู้เรียนเป็นหลัก (เยาวเรศ ภักดีจิตร, 2557) ผสมผสานการใช้สื่อประสม ซึ่งจะช่วยให้นักเรียนมีประสบการณ์ได้ใช้ประสาทสัมผัสจนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้อย่างมีประสิทธิภาพ (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2557) ออกแบบกิจกรรมให้ผู้เรียนเกิดทักษะการวัดปริมาตรตามหลักสูตรบูรณาการฐานสมรรถนะของโรงเรียนประถมสาธิต มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร นอกจากนี้ผลการวิจัยที่ได้จะเป็นแนวทางให้ครูผู้สอนคณิตศาสตร์ ในการจัดการเรียนรู้กลุ่มวิชาสร้างสรรค์การคิด (นักคิดคณิตศาสตร์) ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาสมรรถนะด้านผู้เรียนรู้ในรายวิชาคณิตศาสตร์นักสำรวจ เรื่องการวัดปริมาตร ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานผสมผสานการใช้สื่อประสม

แนวคิด ทฤษฎี กรอบแนวคิด

การเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน เป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ให้ความสำคัญกับการสร้างประสบการณ์ ความสนใจ ความกระตือรือร้น และการมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ภายในชั้นเรียนของนักเรียนผ่านกิจกรรมที่จะนำนักเรียนไปสู่การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมจากการได้ทำงานกลุ่ม ก่อให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองที่มุ่งเน้นความรับผิดชอบ การมีส่วนร่วม (ภุรี วงศ์วิเชียร, 2560) และเมื่อนำรูปแบบการสอนดังกล่าวผสมผสานกับสื่อประสม เพื่อให้เกิดบทเรียนที่ประกอบด้วยสื่อการเรียนรู้ และวัสดุอุปกรณ์หลายชนิดประกอบกัน ได้แก่ ของจริง ของจำลอง รูปภาพ แผนภูมิ เอกสารคำอธิบาย หนังสือประกอบการสอน เทปเสียง ภาพยนตร์ แบบฝึกหัด และสื่ออื่น ๆ ที่นำมาใช้ให้สัมพันธ์กันเพื่อถ่ายทอดเนื้อหาสาระ ซึ่งสื่อแต่ละชิ้นจะส่งเสริมสนับสนุนกันให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้มากยิ่งขึ้น (ธีรธร เลอศิลป์, 2554) ซึ่งทักษะการวัดปริมาตรเป็นความสามารถในการคิดวิเคราะห์ พร้อมมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปริมาตรและความจุสามารถวัดได้อย่างเหมาะสม และนำความรู้เกี่ยวกับการวัดปริมาตรไปใช้แก้ปัญหาในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560b) โดยหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนประถมสาธิต มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร เป็นหลักสูตรบูรณาการฐานสมรรถนะที่อิงตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) และมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด ประกอบด้วยรายวิชาพื้นฐาน 5

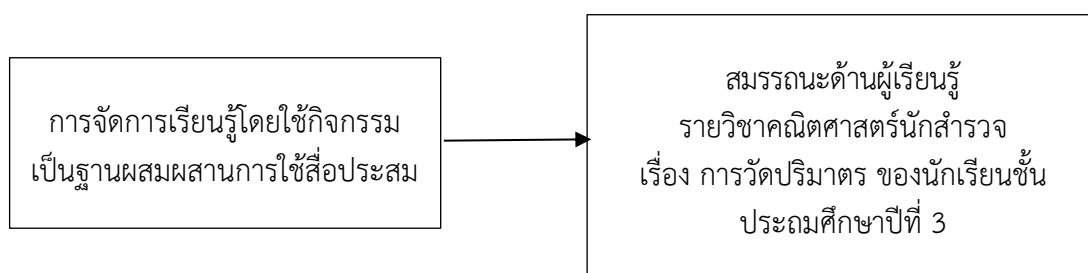

กลุ่มวิชาการเรียนรู้ ซึ่งหนึ่งในกลุ่มวิชาดังกล่าว คือ กลุ่มวิชาสร้างสรรค์การคิดโดยจะแยกออกเป็น 2 กลุ่ม วิชาย่อย ได้แก่ นักคิดคณิตศาสตร์และนักคิดวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ผสมกับการงานอาชีพและ ศาสตร์พระราชา เพื่อมุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีสมรรถนะในการทำงาน

จากแนวคิดดังกล่าว การจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานที่มุ่งเน้นการทำกิจกรรมโดยใช้สื่อ ประสมร่วมด้วย จะสามารถจัดกิจกรรมให้นักเรียนเกิดความเข้าใจและสามารถดึงดูความสนใจนักเรียนได้ ดีมากยิ่งขึ้น จึงส่งผลให้นักเรียนเกิดทักษะการวัดปริมาตรดียิ่งขึ้น โดยในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยกำหนดกรอบ แนวคิดการวิจัยดังนี้

ตัวแปรจัดกระทำ

ตัวแปรตาม

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. แบบแผนการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ใช้แบบแผนการวิจัยเชิงทดลองอย่างง่าย (Pre-experimental Design) โดยทำการ วิจัย 1 กลุ่ม วัดผลการทดลอง 1 ครั้ง (อัญชลี สารรัตน์, 2565) ดังนี้

X แทน การจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานผสมผสานการใช้สื่อประสม

O แทน การประเมินสมรรถนะด้านผู้เรียนรู้ รายวิชาคณิตศาสตร์นักสำรวจ เรื่องการวัด ปริมาตร ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

2. กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 ของโรงเรียนประถมสาธิต มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร จำนวน 2 ห้องเรียน มีนักเรียนทั้งสิ้น 48 คน ซึ่งเป็นห้องเรียนที่ผู้วิจัยเป็นผู้สอน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

3.1 เครื่องมือวิจัย ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานผสมผสานการใช้ สื่อประสม ซึ่งมีจำนวน 6 แผนการจัดการเรียนรู้ ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1 ตารางกำหนดระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย

แผนการจัดการเรียนรู้ที่	กระบวนการเรียนรู้	กิจกรรมที่ใช้	สื่อประสมที่ใช้	จำนวน (คาบเรียน)
1	การวัดปริมาตรและความจุเป็นมิลลิลิตร	กิจกรรม เตรียมความพร้อม	Word wall คลิปวิดีโอ	2
2	การเลือกใช้เครื่องตวงที่เหมาะสม	กิจกรรม ฉันทนเหมาะกับการตวงขึ้นได้กันนะ	เครื่องมือตวง บัตรภาพ Word wall	2
3	การคาดคะเนความจุเป็นลิตร	กิจกรรม ลองทายสิ	บัตรภาพ Word wall	1
4	การวัดปริมาตรและความจุเป็นลิตร และมิลลิลิตร	กิจกรรม มาร่วมใจ ดูแลผักของเรา	บัตรภาพ คลิปวิดีโอ	1
5	การวัดปริมาตรและความจุเป็นลิตร และมิลลิลิตร	กิจกรรม Magic Potion น้ำยาวิเศษ	บัตรภาพ คลิปวิดีโอ	1
6	การเปรียบเทียบปริมาตรและความจุ	กิจกรรม เธอกับฉัน	บัตรคำ บัตรภาพ	1
ประเมินผู้เรียน โดยใช้แบบทดสอบ เรื่อง การวัดปริมาตร				1

ซึ่งผ่านการตรวจคุณภาพด้านความถูกต้อง เหมาะสม และความเป็นไปได้ในการนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ โดยผู้เชี่ยวชาญด้านสอนทางคณิตศาสตร์และปรับแก้ตามข้อเสนอแนะก่อนนำไปเก็บข้อมูล

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบประเมินสมรรถนะด้านผู้เรียนรู้เรื่องการวัดปริมาตร ประกอบด้วย

3.2.1 แบบทดสอบ เรื่องการวัดปริมาตร เป็นแบบทดสอบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 15 ข้อ ซึ่งมีคะแนนเต็ม 15 คะแนน ซึ่งผ่านการตรวจคุณภาพด้านความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนคณิตศาสตร์จำนวน 3 ท่าน มีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 ทุกข้อ

3.2.2 แบบประเมินทักษะการวัดปริมาตร มีคะแนนเต็ม 10 คะแนน ผ่านการตรวจคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนคณิตศาสตร์ และปรับแก้ตามข้อเสนอแนะ

3.2.3 แบบสังเกตพฤติกรรมความสนใจและการมีส่วนร่วมในเรียน ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดพฤติกรรมไว้ 2 ด้าน ได้แก่ ด้านความสนใจ (2 คะแนน) และด้านการเข้าร่วมกิจกรรม (3 คะแนน) รวม 5 คะแนน ตรวจสอบคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนคณิตศาสตร์พิจารณาและให้ข้อเสนอแนะ จากนั้นนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะเพื่อให้มีคุณภาพและมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

แบบประเมินสมรรถนะด้านผู้เรียนรู้ คะแนนรวมคิดเป็น 30 คะแนน กำหนดเกณฑ์การประเมินสมรรถนะด้านผู้เรียนรู้ 4 ระดับ ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 2 เกณฑ์การประเมินสมรรถนะด้านผู้เรียนรู้ตามแนวทางของโรงเรียนประถมสาธิต มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

เกณฑ์การประเมิน	ระดับสมรรถนะ
0 – 11 คะแนน	เริ่มต้น
12 – 17 คะแนน	พยายามอีกนิด
18 – 23 คะแนน	ทำได้แล้ว
24 – 30 คะแนน	ยอดเยี่ยม

4. ขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยเป็นผู้จัดการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานผสมผสานการใช้สื่อประสม ซึ่งมีจำนวน 6 แผนการจัดการเรียนรู้และประเมินผู้เรียนโดยใช้แบบทดสอบ เรื่องการวัดปริมาตร ซึ่งมีขั้นตอนในการดำเนินการดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 จัดการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานผสมผสานการใช้สื่อประสม ซึ่งใช้แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 และ 2 และเก็บรวบรวมข้อมูลพฤติกรรมจากการสังเกตและบันทึกพฤติกรรม

ขั้นตอนที่ 2 จัดการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานผสมผสานการใช้สื่อประสม ซึ่งใช้แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 และ 4 เก็บรวบรวมข้อมูลพฤติกรรมจากการสังเกตและบันทึกพฤติกรรม

ขั้นตอนที่ 3 จัดการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานผสมผสานการใช้สื่อประสม ซึ่งใช้แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 และ 6 เก็บรวบรวมข้อมูลพฤติกรรมจากการสังเกตและบันทึกพฤติกรรม

ขั้นตอนที่ 4 ประเมินผู้เรียนโดยใช้แบบทดสอบ เรื่องการวัดปริมาตร

ขั้นตอนที่ 5 ประเมินทักษะการวัดปริมาตร โดยใช้แบบประเมินทักษะการวัดปริมาตร

ขั้นตอนที่ 6 นำผลการประเมินเพื่อวิเคราะห์ โดยใช้วิธีการทางสถิติ

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดวิธีการวิเคราะห์ข้อมูล โดยเปรียบเทียบคะแนนสมรรถนะด้านผู้เรียนรู้ เรื่องการวัดปริมาตรที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานผสมผสานการใช้สื่อประสม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 แล้วแปลผลตามเกณฑ์การประเมินสมรรถนะด้านผู้เรียนรู้ และหาค่าเฉลี่ย (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ)

ผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูล ผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานผสมผสานการใช้สื่อประสม ที่มีต่อสมรรถนะด้านผู้เรียนรู้ในรายวิชาคณิตศาสตร์นักสำรวจ เรื่องการวัดปริมาตรของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ตารางที่ 3 แสดงผลการประเมินสมรรถนะด้านผู้เรียนรู้ เรื่อง การวัดปริมาตร ของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษา ปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานผสมผสาน
การใช้สื่อประสม (N=48)

คะแนนสมรรถนะด้านผู้เรียนรู้ แบบบันทึกพฤติกรรม (A)							ระดับสมรรถนะ
ลำดับที่	แบบทดสอบ(K)	แบบประเมินทักษะ(S)	ด้านความสนใจ	ด้านการเข้าร่วมกิจกรรม	รวม 2 ด้าน	รวม	
คะแนนเต็ม	15	10	2	3	5	30	
1	9	7	2	3	5	21	ทำได้แล้ว
2	11	7	2	2	4	22	ทำได้แล้ว
3	14	8	2	3	5	27	ยอดเยี่ยม
4	15	9	2	3	5	29	ยอดเยี่ยม
5	12	7	2	3	5	24	ยอดเยี่ยม
6	12	8	2	3	5	25	ยอดเยี่ยม
7	7	6	2	2	4	17	พยายามอีกนิด
8	15	8	2	3	5	28	ยอดเยี่ยม
9	10	7	2	2	4	21	ทำได้แล้ว
10	12	7	2	3	5	24	ยอดเยี่ยม
11	10	7	2	3	5	22	ทำได้แล้ว
12	10	6	2	2	4	20	ทำได้แล้ว
13	11	7	2	3	5	23	ทำได้แล้ว
14	9	7	2	2	4	20	ทำได้แล้ว
15	8	8	2	2	4	20	ทำได้แล้ว
16	8	7	2	3	5	20	ทำได้แล้ว
17	7	7	2	3	5	19	ทำได้แล้ว
18	12	7	2	3	5	24	ยอดเยี่ยม
19	14	8	2	3	5	27	ยอดเยี่ยม
20	13	8	2	3	5	26	ยอดเยี่ยม
21	10	7	2	3	5	22	ทำได้แล้ว
22	10	7	2	2	4	21	ทำได้แล้ว
23	11	7	2	2	4	22	ทำได้แล้ว
24	12	8	2	3	5	25	ยอดเยี่ยม
25	10	7	2	2	4	21	ทำได้แล้ว
26	12	8	2	3	5	25	ยอดเยี่ยม
27	13	8	2	3	5	26	ยอดเยี่ยม
28	13	7	2	3	5	25	ยอดเยี่ยม

คะแนนสมรรถนะด้านผู้เรียนรู้ แบบบันทึกพฤติกรรม (A)							ระดับสมรรถนะ
ลำดับที่	แบบทดสอบ(K)	แบบประเมินทักษะ(S)	ด้านความสนใจ	ด้านการเข้าร่วมกิจกรรม	รวม 2 ด้าน	รวม	
คะแนนเต็ม	15	10	2	3	5	30	
29	10	7	2	2	4	21	ทำได้แล้ว
30	11	7	1	2	3	21	ทำได้แล้ว
31	12	8	2	3	5	25	ยอดเยี่ยม
32	6	6	1	2	3	15	พยายามอีกนิด
33	9	7	2	3	5	21	ทำได้แล้ว
34	11	8	2	3	5	24	ยอดเยี่ยม
35	9	8	2	2	4	21	ทำได้แล้ว
36	14	8	2	3	5	27	ยอดเยี่ยม
37	10	7	2	2	4	21	ทำได้แล้ว
38	11	7	2	2	4	22	ทำได้แล้ว
39	10	6	2	2	4	20	ทำได้แล้ว
40	13	7	2	2	4	24	ยอดเยี่ยม
41	11	7	2	3	5	23	ทำได้แล้ว
42	12	7	2	2	4	23	ทำได้แล้ว
43	7	6	2	2	4	17	พยายามอีกนิด
44	11	8	2	3	5	24	ยอดเยี่ยม
45	12	8	2	3	5	25	ยอดเยี่ยม
46	14	9	2	3	5	28	ยอดเยี่ยม
47	10	7	2	2	4	21	ทำได้แล้ว
48	9	6	2	2	4	19	ทำได้แล้ว
ค่าเฉลี่ย(μ)	10.88	7.27	1.96	2.56	4.52	22.67	
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน(σ)	2.13	0.74	0.20	0.50	0.58	3.04	ทำได้แล้ว

จากตารางที่ 3 พบว่า คะแนนสมรรถนะด้านผู้เรียนรู้ เรื่องการวัดปริมาตร ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานผสมผสานการใช้สื่อประสม โดยรวมอยู่ในระดับทำได้แล้ว โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 22.67 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 3.04 คะแนนสูงสุดเท่ากับ 29 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 96.67 คะแนนต่ำสุดเท่ากับ 15 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 50.00 โดยมีนักเรียนที่มีผลการประเมินอยู่ในระดับยอดเยี่ยมจำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 41.67 ผลการประเมินอยู่ในระดับทำได้แล้วจำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 52.08 และผลการประเมินอยู่ในระดับพยายามอีกนิดจำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 6.25

สรุปและอภิปรายผล

สรุปผล

สมรรถนะด้านผู้เรียนรู้ เรื่อง การวัดปริมาตร ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานผสมผสานการใช้สื่อประสม โดยรวมอยู่ในระดับทำได้แล้วมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 22.67 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 3.04 โดยจากคะแนนเต็ม 30 คะแนน นักเรียนได้คะแนนสูงสุดต่ำสุดเท่ากับ 29 และ 15 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 96.67 และ 50.00 ตามลำดับ ในจำนวนนักเรียน 48 คน มีนักเรียนที่มีผลการประเมินสมรรถนะด้านผู้เรียนรู้ในระดับยอดเยี่ยม ทำได้แล้วและพยายามอีกนิดจำนวน 20, 25 และ 3 คน คิดเป็นร้อยละ 41.67, 52.08 และ 6.25 ตามลำดับ

การอภิปรายผล

จากผลการวิจัย ซึ่งพบว่า สมรรถนะด้านผู้เรียนรู้เรื่องการวัดปริมาตร ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานผสมผสานการใช้สื่อประสม ภาพรวมอยู่ในระดับทำได้แล้ว โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 22.67 ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 75.56 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 3.04 ซึ่งหากพิจารณาจากคะแนนเต็ม 30 คะแนน นักเรียนได้คะแนนสูงสุด และต่ำสุดเท่ากับ 29 และ 15 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 96.67 และ 50.00 ตามลำดับ โดยในจำนวนนักเรียน 48 คนมีนักเรียนที่มีผลการประเมินสมรรถนะด้านผู้เรียนรู้ในระดับยอดเยี่ยม และทำได้แล้วจำนวน 20 และ 25 คิดเป็นร้อยละ 41.67 และ 52.08 ตามลำดับ และจากการสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้และการประเมินการเรียนรู้ พบว่า นักเรียนสามารถวัดปริมาตรและความจุ เป็นลิตรและมิลลิลิตรได้อย่างคล่องแคล่วสามารถเปรียบเทียบปริมาตรและความจุได้ เนื่องจากการจัดการเรียนการสอนโดยใช้กิจกรรมเป็นฐานทำให้ส่งผลให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้โดยประสบการณ์ตรงผ่านการทำกิจกรรม แสดงว่าการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานผสมผสานการใช้สื่อประสมเพื่อพัฒนาสมรรถนะด้านผู้เรียนรู้ เรื่องการวัดปริมาตรสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ประสบผลสำเร็จ สอดคล้องกับ เยาวเรศ ภักดีจิตร (2557) ที่กล่าวว่า การจัดกระบวนการสอนที่เน้นการทำแก้ปัญหา การทดลอง และลงมือปฏิบัติของผู้เรียนเป็นหลัก ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง ส่งผลให้เกิดทักษะที่สามารถนำมาต่อยอดในระดับที่สูงขึ้นต่อไป และการนำสื่อประสมมาผสมผสานกับการจัดการเรียนรู้ดังกล่าว ส่งผลให้นักเรียนมีความสนใจในกิจกรรมมากยิ่งขึ้น ช่วยกระตุ้นผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้มากยิ่งขึ้น รวมถึงทำให้เนื้อหาการเรียนการสอนถูกถ่ายทอดออกมาได้เข้าใจง่ายมากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับ วิภาภรณ์ กอนแก้ว (2565) กล่าวว่า การนำสื่อประสมมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน นักเรียนมีโอกาสศึกษาตามความสามารถและความสนใจจากสื่อหลายประเภท และได้รับประสบการณ์ที่มีคุณค่าช่วยทำให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาได้ง่ายและรวดเร็ว โดยประสิทธิภาพการเรียนรู้ไม่ลดลง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลวิจัยไปใช้

1.1 การจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานผสมผสานการใช้สื่อประสม ก่อนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ครูต้องศึกษาขั้นตอนในการใช้สื่อประสม และการใช้แผนการจัดการเรียนรู้อย่างละเอียด เพื่อความถูกต้องและความเข้าใจที่ตรงกันในระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ครูต้องชี้แจงให้นักเรียนทราบถึงบทบาทในการเรียนรู้ของตนเองเพื่อจะได้ปฏิบัติได้อย่างเหมาะสม

1.2 ผลการวิจัยพบว่า การจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานผสมผสานการใช้สื่อ

ประสมสามารถพัฒนาสมรรถนะด้านผู้เรียนรู้ของนักเรียนได้อย่างชัดเจน จึงควรนำสื่อประสมไปใช้ในการจัดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง โดยใช้กับนักเรียนในระดับชั้นเดียวกันหรืออาจปรับตามความเหมาะสม เพื่อให้ นักเรียนเกิดทักษะพื้นฐานที่สามารถนำมาใช้ในการเรียนคณิตศาสตร์ในระดับสูงต่อไป

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานให้เข้าใจเพื่อสามารถนำเทคนิค การสอนดังกล่าวมาปรับใช้ได้อย่างเหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา

2.2 ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานผสมผสานการใช้สื่อ ประสม และพัฒนาทักษะและกระบวนการทางคณิตศาสตร์ในประเด็นอื่น ๆ เช่น การแก้ปัญหา การให้ เหตุผล การเชื่อมโยงและการคิดสร้างสรรค์

2.3 ควรศึกษาการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน เพื่อสร้างแรงจูงใจในการเรียน คณิตศาสตร์ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอนคณิตศาสตร์ให้ดียิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560a). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับ ปรับปรุงพ.ศ. 2560). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560b). สารมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- โชติกา เขียวงาม. (2565). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ เรื่องการวัดปริมาตร ของ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือร่วมกับเทคนิคกลุ่มแข่งขัน (TGT) (รายงานการวิจัย). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสวนดุสิต.
- ธีรธร เลอศิลป์. (2554). ผลการใช้กิจกรรมสื่อประสมที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชาการศึกษา แบบเรียนรวม (SPE 3601) ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ (รายงานการวิจัย). เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- ภูริ วงศ์วิเชียร. (2560). การพัฒนาทักษะและทัศนคติในการเรียนรู้ด้านการวิจัย ของนักศึกษาระดับ ปริญญาตรี สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ผ่านการจัดการเรียนรู้แบบกิจกรรมเป็นฐาน. วารสาร สถาบันวิจัยพินิตธรรม, 4(1), 49-60.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. (2557). เทคโนโลยีและสื่อการสอน หน่วยที่ 1-7. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- เยาวเรศ ภักดีจิตร. (2557). Active Learning กับการพัฒนาผู้เรียนในศตวรรษที่21. นครสวรรค์: สาขาวิชาสังคมศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- วรัญญา พลหาร. (2564). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางคณิตศาสตร์เรื่อง รูปเรขาคณิต โดยใช้การจัดการ เรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค STAD ร่วมกับสื่อประสม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 (วิทยานิพนธ์ หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์, อุดรดิตถ์.
- วิภาภรณ์ กอนแก้ว. (2565). การจัดการเรียนรู้โดยใช้สื่อประสมเพื่อพัฒนาทักษะการออกเสียงและการ เขียนคำศัพท์ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านเขตนวน อำเภอนาน้อย จังหวัดน่าน (วิทยานิพนธ์หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยนอร์ท เชียงใหม่, เชียงใหม่

มหาวิทยาลัยหาดใหญ่
HATYAI UNIVERSITY

สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. (2560). การจัดสาระการเรียนรู้กลุ่มคณิตศาสตร์
หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพมหานคร.
อัญชลี สารรัตน์. (2565). การวิจัยเชิงทดลองแบบกลุ่มตัวอย่างเดียว: สำหรับหลักสูตรและการสอน
(พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.